

168 Landsverordening houdende regels met betrekking tot uitzonderingstoestanden (Landsverordening uitzonderingstoestand).

No. 7 VERSLAG

De bespreking van de onderhavige ontwerp landsverordening heeft dezerzijds aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende op- en aanmerkingen.

Het onafhankelijke lid, dhr. Calmes, heeft kennisgenomen van de Memorie van Antwoord (hierna MvA) op het ontwerp en heeft de volgende op- en aanmerkingen. In het Voorlopig Verslag heeft de fractie een lijst gevraagd van voorbeelden van de situaties die beschouwd kunnen worden als uitzonderingstoestanden. Met betrekking tot die lijst wil de fractie een voorstel doen om de mogelijke uitzonderingstoestanden die op Curaçao kunnen plaatsvinden als volgt te categoriseren:

1. territoriale veiligheid;
2. economische veiligheid;
3. ecologische veiligheid;
4. psychische veiligheid.

Voor wat betreft artikel 10, lid 1 van dit ontwerp heeft de fractie geen antwoord gekregen op de vraag omtrent de handhaving van het verbod vermeldt in voornoemd lid. Hoe zal bewezen worden wanneer sprake is van gedachten of gevoelens die iemand niet noodzakelijkerwijs op papier, spandoek of bord hoeft te zetten? Een definitie van wat onder gedachten en gevoelens wordt verstaan, wordt volgens de fractie, niet gegeven. De fractie wil weten waarom. De fractie vindt dit artikel vaag en vraagt zich af wie bepaalt wanneer een persoon zijn gedachten of gevoelens openbaart. Is het misschien dezelfde ambtenaar die conform artikel 9 van het onderhavige ontwerp aangewezen en bevoegd is, zonder machtiging de woning binnen te treden en zich bij het binnentreden zich niet moet legitimeren? De fractie ziet de toegevoegde waarde van artikel 10 van het onderhavige ontwerp niet, in de vorm dat het nu is geformuleerd. De fractie is ook niet overtuigd van de manier waarop hoge risico's verlaagd kunnen worden, bijvoorbeeld in serieuze situaties, waarbij Curaçao wordt binnengevallen en zich in oorlog bevindt. Ook wil de fractie weten wat de toegevoegde waarde van artikel 10 is, gedurende een ecologische crisis als gevolg van een orkaan of een aardbeving. De fractie wil ook weten waarom gedurende een uitzonderingstoestand in geval van een ecologische crisis een persoon of een verslaggever verhinderd wordt om foto's te maken, informatie van de redding of hulp te verschaffen, of verhinderd wordt zijn gevoelens of gedachten te uiten. Verder wil de fractie weten waarmee het vorenstaande het werk van de Regering belemmert. Met betrekking tot het antwoord op de vraag over de bevoegdheid van binnentreden in woningen zonder machtiging en zonder legitimatie in artikel 12, lid 1,

onder a, b en c van het onderhavige ontwerp, is de fractie van mening dat de focus niet gericht is op veiligheid van personen of goederen, zoals beweerd wordt door de Regering, maar om aan de aangewezen ambtenaar de bevoegdheid te geven om informatie te vergaren tijdens de uitzonderingstoestanden. De fractie heeft helaas nog geen antwoord gekregen op deze vraag en blijft in afwachting hiervan. De fractie geeft te kennen geen antwoord te hebben gekregen op de vragen van de Regering gesteld over artikel 13 van het onderhavige ontwerp. De fractie meent dat het antwoord gebaseerd is op een verdediging en het antwoord zelf op zijn vraag onbeantwoord is gebleven. Ook hier blijft de fractie in afwachting van het antwoord. Met betrekking tot artikel 21 van de onderhavige ontwerp-landsverordening wil de fractie weten of het mogelijk is om medicijnen of speciale etenswaren voor personen of dieren te verbieden en hoe ontheffing hiervoor kan worden gevraagd.

De fractie van "Partido Alternativa Real" (PAR-fractie) heeft met voldoening kennisgenomen van de MvA op de onderhavige ontwerp-landsverordening en heeft de volgende op- en aanmerkingen. Volgens de fractie is na heel lang wachten het eindelijk zover dat Curaçao, sedert 10 oktober 2010 invulling gaat geven aan artikel 96 Staatsregeling van Curaçao (A.B. 2010 no. 87) (Hierna Staatregeling). De fractie verwijst verder naar pagina 12 van 46 van de MvA waar de Regering reageert op het voorstel van de PAR-fractie om het woord "schriftelijk" toe te voegen in artikel 4, derde lid. De fractie meent dat de insteek van het voorstel en het voorstel zelf gebaseerd is op de keiharde realiteit van de praktische uitoefening van artikel 57 Staatsregeling op basis van de geconstateerde resultaten van het protocol (Landsbesluit 19 augustus 2013 no. 13/1882) tussen de Staten van Curaçao en het Land Curaçao ter zake de uitvoering van het individuele vragenrecht. Hier verwijst de fractie naar brieven d.d. 23 januari 2014, 23 juni 2014, 20 januari 2015, 15 april 2015, 14 juli 2015, 4 november 2015, 2 februari 2016, 4 oktober 2017, 10 april 2018, 16 juli 2018, 2 oktober 2018, 14 januari 2019, 11 april 2019, 16 juli 2019, 1 november 2019 en 6 mei 2020 van de Voorzitters van de Staten van Curaçao aan de Regeringen van Curaçao. De fractie verwijst verder naar pagina 12 van 46 van de MvA waar de Regering reageert op het voorstel van de PAR-fractie om in artikel 11, vijfde lid, na het woord "advies" "de Sociaal Economische Raad" toe te voegen. De fractie meent dat artikel 11, vijfde lid, moet bijdragen aan de wetgevingstrajecten waarbij de Sociaal Economische Raad (Hierna SER) wordt betrokken. Ook in geval van een uitzonderingstoestand of een separate toepassing moet hieraan worden voldaan. De SER is evenals de Raad van Advies (Hierna RvA) van belang in het kader van wetgevingstrajecten van het Land Curaçao. Voorkomen moet worden dat er stagnatie in het wetgevingstraject wordt veroorzaakt, vanwege het ontbreken van de SER in voornoemd artikel. De fractie stelt wederom voor om de SER toe te voegen in artikel 11, vijfde lid, ingevolge artikel 1 en 2 van de Landsverordening Sociaal Economische Raad (A.B. 2010 no. 87). De fractie verwijst naar pagina 12 van 46 van de MvA waar de Regering reageert op het verzoek van de PAR-fractie om in artikel 11, vijfde lid, na het woord "advies" "de Overheidsaccountantsbureau" (Hierna SOAB) toe te voegen. De fractie meent dat tijdens een uitzonderingstoestand of een separate toepassing artikel 85, vijfde lid, van de Staatsregeling nog steeds in werking en van toepassing is. De Algemene Rekenkamer Curaçao (Hierna ARC) heeft een taak conform voornoemd artikel en haar taak is ook afhankelijk van de werkzaamheden van de SOAB als interne

accountant van de Regering van Curaçao. Aangezien de continuïteit van de werkzaamheden van de accountants van de ARC gewaarborgd moet worden, is het wenselijk dat ook de werkzaamheden van de interne accountants van de SOAB worden gewaarborgd, aldus de fractie. Het voorgaande ingevolge de Landsverordening van de 15de september 2015 houdende de aanwijzing van de interne accountant van de Regering van Curaçao (P.B. 2015 no. 48). De fractie meent dat controles, adviezen en werkzaamheden van de ARC en de SOAB ook heel belangrijk zijn in geval van een uitzonderingstoestand of een separate toepassing. Naar aanleiding van het voorgaande stelt de fractie wederom voor om de SOAB toe te voegen in artikel 11, vijfde lid.

De PAR-fractie wenst te weten of bij afkondiging van een uitzonderingstoestand in het landsbesluit wordt aangegeven, welke artikelen van hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 van de landsverordening van toepassing zijn. Worden de specifieke acties en beslissingen ook in het landsbesluit aangegeven? Wordt in geval van een uitzonderingstoestand in de ministeriele regeling aangegeven welke artikelen van hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 van de landsverordening van toepassing zijn? Worden ook de specifieke acties en beslissingen in de ministeriele regeling aangegeven? Met verwijzing naar pagina 8 en 9 van de MvA en naar artikel 16 Staatsregeling Curaçao, wil de fractie weten wanneer de Staten de Nota naar aanleiding van het Verslag op de Ontwerplandsverordening Rampenbestrijding en Onteigening zullen ontvangen.

Volgens de fractie is artikel 24 van het onderhavige ontwerp in concordantie met artikel 17 Staatsregeling. Is die concordantie ook van toepassing op artikel 96, tweede lid, Staatsregeling? Sluit artikel 24 van het onderhavige ontwerp nog steeds aan op artikel 96, tweede lid, Staatsregeling?

Het onderhavige ontwerp is zeer noodzakelijk in het geval van een calamiteit, zoals vastgesteld in de Staatsregeling. De fractie geeft uitdrukkelijk aan dat het onderhavige ontwerp alleen van toepassing kan zijn, in geval van een calamiteit of uitzonderingstoestand.

De PAR-fractie ontvangt graag een nadere uitleg, waarom geen afzonderlijke regelingen worden gebruikt ter vaststelling van de handelswijze gedurende de verschillende soorten calamiteiten. Met het onderhavige ontwerp worden meerdere wettelijke regelingen tegelijk gecoördineerd, aldus de fractie.

De fractie constateert dat het onderhavige ontwerp alleen voor de drukpers van toepassing is. Waarom alleen voor de drukpers? Wat gebeurt er met personen die zich uitlaten via de radio en de sociale media? Ingevolge het onderhavige ontwerp, kunnen de Staten een afgekondigde uitzonderingstoestand opheffen. Hoe is het voorgaande mogelijk? Volgens de fractie is het niet gewenst, dat een afgekondigde uitzonderingstoestand naar aanleiding van adviezen van deskundigen door de Staten kan worden opgeheven.

De MAN-fractie heeft kennisgenomen van de onderhavige ontwerplandsverordening en heeft de volgende op- en aanmerkingen. De fractie wil graag weten of het mogelijk is een wijziging aan te brengen omvattende, dat alvorens de Minister van Algemene Zaken een uitzonderingstoestand afkondigt, deze eerst aan de Staten wordt aangekondigd. De MAN-fractie geeft aan dat de bevoegdheid tot het binnentreden in woningen zonder machtiging en zonder legitimatie, slechts kan worden uitgeoefend ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de

veiligheid van personen of goederen. Door wie wordt getoetst of er feitelijk gevaar bestaat voor de veiligheid van personen of goederen? Uit artikel 17, lid 2, onder f van de nota van wijziging blijkt dat het bedrag van de te betalen schadeloosstelling door de minister, te wiens behoeve de vordering is geschied, wordt vastgesteld. Hoe wordt de te betalen schadeloosstelling bepaald? Wat is het kader hiervan? Door wie wordt de schade bij eventuele schadeloosstelling begroot? De fractie meent dat het te betalen bedrag aan schadeloosstelling niet disproportioneel mag zijn. Het bedrag aan schadeloosstelling moet evenredig zijn aan de werkelijk geleden schade, aldus de MAN-fractie.

De MAN-fractie is van mening dat voor de maatregelen die de grondrechten treffen, gewenst is dat de juiste maatregel wordt getroffen in geval een uitzonderingstoestand wordt afgekondigd. De fractie ontvangt graag duidelijkheid in welk geval welke maatregelen kennelijk kunnen worden toegepast. Wat betreft de systematiek van het ontwerp, wil de fractie graag weten waarom op Curaçao evenals in Nederland gekozen is voor een escalatiemodel en niet de terminologie 'beperkte en algemene toestand'.

De fractie van "Korsou di Nos Tur" (KdNT-fractie) heeft ook kennisgenomen van het onderhavige ontwerp en heeft de volgende op- en aanmerkingen. De fractie heeft geen goede woorden voor het onderhavige ontwerp. Volgens de fractie moeten de Staten dit ontwerp grondig bestuderen, gezien dit indruist tegen grondrechten van burgers. Dit ontwerp vormt een inbreuk op de vrijheid van burgers en moet dus van tafel worden geveegd, aldus de KdNT-fractie.

De fractie van "Movimentu Futuro Kòrsou" (MFK-fractie) heeft ook kennis genomen van de Memorie van Antwoord op het ontwerp en heeft de volgende op- en aanmerkingen. De fractie wil weten of de Regering op een meerderheid in de Staten kan rekenen voor het vaststellen van onderhavige noodwet. Met onderhavige noodwet gaat de Minister-President heel ver, volgens de fractie. De bevoegdheden van het Parlement worden ontnomen of geminimaliseerd, het werk van de rechterlijke macht wordt overgenomen en ook een deel van de uitvoerende macht, aldus de fractie. Is dit juist of niet? Conform de onderhavige ontwerpplandsverordening doet de Minister-President het werk van alle delen van de trias politica. Klopt het wel of niet? Waarom wenst de Minister-President deze noodwet te introduceren? De fractie wil weten wie de Minister-President heeft gekozen om zijn taak uit te voeren. Het volk heeft de Statenleden gekozen en nu wil de Minister-President op hun stoel gaan zitten. Met deze noodwet wil de Minister-President beslissen wat er gaat gebeuren, aldus de fractie. De fractie wil weten of er sprake is van vrijheid en rust in de woningen. Vanaf mei 2017 is de Regering overgegaan in een rechtvaardige overheid, integer en bekwaam, bestaande uit drie leiders, namelijk van PIN, MAN en PAR. Inmiddels zijn de toenmalige leiders van PIN en MAN niet meer aanwezig. (De leider van PIN is minister af, terwijl MAN een nieuwe leider heeft gekozen). Graag wil de fractie weten of die overeenkomst nog van kracht is. De fractie geeft aan dat er over ongeveer 5 à 6 maanden nieuwe verkiezingen worden gehouden op Curaçao. Op grond hiervan wil de fractie weten wat de Minister-President wil doen met deze noodwet. De fractie wil weten wat de Regering met deze noodwet in de toekomst wil bereiken. Zullen, arbeiders die de straat op gaan om voor hun rechten op te komen problemen

ondervinden? De fractie wil weten waarmee deze noodwet de Minister-President helpt bij de uitvoering van zijn taken. Graag wil de fractie voorbeelden hiervan. De fractie wil informatie betreffende de "Fair Trade Authority Curaçao" (FTAC). Wat zijn de taken van FTAC en wat doet de FTAC? Wat zijn de gevolgen voor FTAC en wat zijn de verschillen tussen deze noodwet en wat de FTAC doet? Deze vraag is belangrijk om te kunnen overwegen of deze noodwet noodzakelijk is. Ook wil de fractie weten of deze noodwet in het leven is geroepen om de focus af te wenden van de partijen die met de ontwerplandsverordening openstelling huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht zijn gekomen. Bij het uitvoeren van dit onderhavige ontwerp is het de bedoeling om op de stoel te gaan zitten van het Openbaar Ministerie en de politie? De fractie wil weten of deze noodwet weer werkgelegenheid brengt voor personen die hun werk hebben verloren. De fractie wil weten waarmee deze noodwet de Regering helpt in geval dat de Minister-President meer in positie, macht en geld gelooft in plaats van in de mens en in God te geloven. De fractie wil de macht van deze wet weten. De fractie wil weten of in de nog 5 à 6 maanden die nog ontbreken vóór de verkiezingen deze noodwet het leven van de personen zal veranderen of mensen zal verplichten om te stemmen voor een specifieke persoon omdat anders zij hun baan zullen verliezen. De MFK-fractie wil weten of de MAN akkoord gaat met de onderhavige ontwerplandsverordening, omdat het niet door hun ministers ondertekend zal worden. De fractie wil weten of het risicoprofiel-document geactualiseerd wordt zodat dit onderhavige ontwerp ook bijgevoegd kan worden. Het risicoprofiel-document is door een Nederlandse bedrijf gemaakt. De fractie wil weten of er geen lokale bedrijven waren die dit document konden opmaken. Met betrekking tot het antwoord die de MFK-fractie heeft ontvangen op vragen met betrekking tot artikel 2 wil de fractie meer duidelijkheid omtrent de crisissituatie. Graag wil de fractie weten welke deze crisissituaties zijn. De fractie wil deze situaties opgesomd ontvangen. Ook wil de fractie weten waarom het onderhavige ontwerp nu, juist op dit moment, moet worden vastgesteld.

Ook de fractie van "Movimentu Progresivo" (MP-fractie) heeft kennisgenomen van de antwoorden van Regering en heeft de volgende op- en aanmerkingen. De fractie verwijst naar haar vraag in het Voorlopig Verslag aangaande mogelijke belemmeringen die de Minister President tegen is gekomen tijdens de COVID-19 pandemie. Antwoord hierop is dat de Minister President geen belemmeringen is tegengekomen. Gebaseerd op het voorgaande ziet de fractie geen noodzaak voor introductie van het onderhavige ontwerp.

De fractie vraagt verder naar de nieuwe perszaal in Fort Amsterdam. Is het de bedoeling dat er tijdens een uitzonderingstoestand ingevolge het onderhavige ontwerp, alle persconferenties binnen de perszaal te Fort Amsterdam zullen plaatsvinden met de aanwezige pers en dat de anderen uitgesloten worden van vitale informatie? De fractie geeft aan dat de pers de vierde macht in een rechtstaat vormt en dat er rekening mee moet worden gehouden in de naam van democratie. De MP-fractie merkt op dat de Minister President middels een landsbesluit een uitzonderingstoestand afkondigt en niet met een landsverordening. De fractie heeft moeite met het voorgaande. Artikel 13 van het Reglement van orde van de Staten geeft de mogelijkheid tot het bijeenroepen van een seniorenconvent in geval van een noodsituatie. Volgens de fractie komt de seniorenconvent van de Staten nergens terug in het

onderhavige ontwerp. Worden de Staten niet meer erbij betrokken in geval van een noodsituatie? Verliezen de Staten dit recht? In geval dat een land in gevaar verkeert, moeten haar volksvertegenwoordigers hun plek krijgen, aldus de fractie. Zij zijn immers gekozen door het volk. De MP-fractie meent dat het onderhavige ontwerp, te veel macht aan één persoon toekent, die verkeerde beslissingen kan nemen. Als voorbeeld verwijst de fractie naar het besluit van de eerste lockdown in maart 2020. Volgens artikel 17, vijfde lid, van het onderhavige ontwerp kan op verzoek van degene aan wie zijn eigendom is ontnomen, naar billijkheid een schadevergoeding worden toegekend. De fractie wil weten hoe de billijkheid van de Regering tot uiting komt. Degene die schade heeft geleden moet een verzoek doen om in aanmerking te komen voor vergoeding daarvan, haalt de fractie aan.

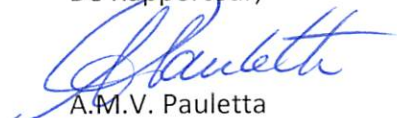
Artikel 18 stelt dat de Regering twee schatters aanwijst om vervolgens het gemiddelde van de schatting van de twee schatters, aan schadevergoeding uit te keren. Waar blijft de rol van de eigenaar van wie zijn eigendom is ontnomen? De fractie meent dat er een derde makelaar moet zijn, die wordt aangewezen door de eigenaar/gedupeerde. Volgens de fractie wordt in het gehele ontwerp niet gehandeld met zorgvuldigheid, eerlijkheid en rechtvaardigheid ten opzichte van de burger. De fractie geeft aan niet akkoord te kunnen gaan met het onderhavige ontwerp.

De fractie van Pueblo Soberano (PS-fractie) heeft op zijn beurt ook kennisgenomen van de antwoorden van de Regering in de MvA en heeft de volgende op- en aanmerkingen. De fractie stelt dat er geen noodzaak bestaat voor het introduceren van een noodwet. De verschillende regeringen in het verleden wisten te regeren zonder een noodwet. De fractie wenst te weten wat de Regering voor de bevolking van Curaçao heeft gedaan. De PS-fractie geeft aan dat het binnentreden van een woning, ver strekkende gevolgen heeft voor de bewoners. Een opsporingsambtenaar moet in bezit zijn van een machtiging voor het binnentreden van een woning en moet de bewoners goed behandelen, aldus de fractie. Hoe moet onderscheid worden gemaakt tussen de personen die namens de Regering een woning binnentreden en overvallers die tegenwoordig mensen in hun huis overvallen? Het voorgaande brengt grote problemen met zich mee, aldus de fractie. De fractie geeft aan volkomen tegen het onderhavige ontwerp te zijn en meent dat deze van tafel moet worden gehaald.

Dit is een verslag.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de 30^e september 2020.

De Rapporteur,

A.M.V. Pauletta

OCT 14 2020